

Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Факультет готельно-ресторанного та туристичного бізнесу
Кафедра права, психології та сучасних європейських мов

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з науково-педагогічної роботи ХТЕІ КНТЕУ

А. В. Катаєв А. В. Катаєв
31.08 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЦІОЛОГІЯ

для підготовки
студентів освітнього
ступеня

бакалавр
(бакалавр чи магістр)

року набору

2017

галузі знань

07 «Управління та адміністрування»
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальності

073 «Менеджмент»
(шифр і найменування спеціальності)

напряму підготовки

(шифр і найменування напряму підготовки)

Спеціалізації

«Менеджмент організацій»
(найменування спеціалізації)

Харків, 2018 рік

Розробник Казарова Ганна Миколаївна

(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

старший викладач кафедри права, психології та сучасних
європейських мов

(посада повністю)

кандидат психологічних наук

(науковий ступінь, вчене звання повністю)

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри
права, психології та сучасних європейських мов

(назва кафедри)

протокол № 1 від 30.08.2018р.

Зав. Кафедри

(підпис)

М. М. Топоркова

(ініціали та прізвище)

Програму розглянуто та схвалено на засіданні методичної комісії факультету
економіки та управління

(назва факультету)

протокол № 1 від 31.08.18

Голова методичної комісії

(підпис)

О. М. Гавриш

(ініціали та прізвище)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни розроблена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування».

Метою викладання навчальної дисципліни є формування розуміння сутності соціального життя та соціальної структури суспільства, а також навичок аналізу соціальних явищ і процесів.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є суспільство як цілісний організм, соціальні механізми його функціонування та розвитку.

Міждисциплінарні зв'язки вивчення навчальної дисципліни ґрунтується на знаннях навчальних дисциплін «Психологія», «Філософія» та є основою для подальшого засвоєння професійних навчальних дисциплін, таких як «Менеджмент».

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна забезпечує набуття студентами:

загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях;

ЗК 3. Здатність до практики та саморозвитку, працювати самостійно та автономно;

ЗК 4. Здатність діяти з позицій соціальної відповідальності, чинного законодавства;

ЗК 6. Здатність до навчання, формування нових ідей;

ЗК 8. Здатність до якісного виконання обов'язків відповідно до норм законодавства, захисту інтересів держави, прав людини, поєднання суспільних, колективних та індивідуальних інтересів.

фахових компетентностей:

ФК 5. Здатність розробляти системи стратегічного, поточного (тактичного) та оперативного контролю торговельної діяльності;

ФК 7. Здатність збирати та обробляти первинну інформацію, виявляти загальні тенденції розвитку підприємства;

ФК 8. Здатність оцінювати результати фінансово-економічної діяльності, здійснювати аналіз операційної та фінансової діяльності підприємства торгівлі.

програмних результатів навчання:

ПРН 4. Знати та розуміти методи збирання, обробки та зберігання інформації в організації;

ПРН 5. Знати та розуміти особливості управління підприємствами торгівлі різних напрямів діяльності;

ПРН 9. Вміти застосовувати знання щодо організації основних та допоміжних процесів в торговельній діяльності;

ПРН 10. Вміти застосовувати знання щодо забезпечення раціонального використання всіх видів ресурсів в організаціях;

ПРН 11. Вміти застосовувати знання щодо використання інформаційних технологій для вирішення професійних завдань в організації;

ПРН 15. Вміти формувати судження щодо оцінювання ефективності торговельної діяльності;

ПРН 16. Вміти планувати та прогнозувати діяльність підприємства торгівлі.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Соціологія як наука про суспільство

Визначення соціології, її предмет та об'єкт. Підходи до структури соціології, загальнонаукові методи та конкретно-наукові методи. Функції соціології: Значення соціологічного розв'язання соціально-економічних і політичних проблем модернізації українського суспільства.

Тема 2. Історія соціології. Становлення та основні етапи історичного розвитку

Теоретичні та соціальні передумови виникнення соціології. О. Конт - засновник соціології. Класичний тип науковості, основні принципи класичної методології. класичний тип науковості, основні принципи некласичної методології. Методологічні засади марксистського вчення про суспільство. Українська соціологія: історія та сучасність, проблематика сучасної вітчизняної соціології.

Тема 3. Соціологічна теорія суспільства

Поняття суспільства. Соціальна структура. Соціально-класова структура суспільства, стратифікаційна теорія суспільства. Історичні типи соціальної стратифікації. Соціальні групи, їх види. Соціальна мобільність: визначення поняття, умови, причини. Соціальна мобільність в Україні. Загальносоціологічні концепції суспільного розвитку.

Функціоналістський та конфліктологічний підходи до суспільного розвитку. Циклічна теорія розвитку суспільства. Глобалізація в сучасному світі. Суспільні рухи.

Тема 4. Особистість у системі соціальних зв'язків

Визначення особистості в соціології. Розрізнення понять «людина», «індивід», індивідуальність», «особистість». Рольова теорія особистості. Поняття «соціальний статус» «соціальна роль». Поняття соціалізації. Стадії процесу соціалізації. Поняття ресоціалізації.

Тема 5. Девіантна поведінка та соціальний контроль

Поняття девіації. Проблеми оцінки девіації. Загальна характеристика основних соціологічних теорій девіації: теорія аномії (Е. Дюркгейм), культурного перенесення, конфлікту (марксизм), стигматизації (Е. Лемерт, Г. Бекер, К. Еріксон). Типологія девіацій за Р. Мертоном (інновація, ритуалізм, ретретизм, бунт). Поняття соціального .

Тема 6. Етносоціологія

Предмет етносоціології, причини його виникнення. Поняття етносу. Теорія етногенезу кільова. Рівні етнічної ієрархії. Етнічні процеси: консолідація, асиміляція, інтеграція, різні форми етносу: рід, плем'я, народність, нація. Поняття «етноцентризм», «націоналізм» та «шовінізм». Український етнос: історія, сучасність.

Тема 7. Соціологія сім'ї та шлюбу

Визначення сім'ї та шлюбу. Виникнення сім'ї, життєвий цикл та її історичні етапи. історичні форми шлюбів. Типологія сім'ї. Функції сім'ї. Сучасні проблеми української сім'ї, напрями демографічної політики.

Тема 8. Соціологія масових комунікацій

Поняття «масова комунікація» та «масова інформація». Соціальна природа та історична обумовленість масових комунікацій. Статус мас-медіа. Парадигми вивчення масової комунікації. Постмодерністські перспективи масової комунікації.

Тема 9. Економічна соціологія як наука

Предмет, завдання та функції економічної соціології. Процес становлення економічної соціології у світовий та вітчизняній науці. Поняття «діяльність». Інтерес як мотивація діяльності людини. Поняття господарської культури та влади. Взаємозв'язок економічної соціології з іншими науками. Роль економічної соціології у вдосконаленні торговельно-економічної сфери нашої держави.

Тема 10. Організація і проведення соціологічного дослідження

Поняття соціологічного дослідження. Класифікація видів соціологічного дослідження. Програма дослідження. Вибірка в соціологічному дослідженні. Типи відбору. Методи збирання соціологічної інформації. Анкета - основний інструмент дослідження. Структура анкети. Обробка та аналіз первинної соціологічної інформації. Основні етапи обробки емпіричних даних. Комп'ютерні програми. Підсумкові документи.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Структура навчальної дисципліни за формами навчання

Тема дисципліни	Обсяг у годинах																							
	денна форма											заочна форма												
	повна					скорочена						повна						скорочена						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі				
Л		СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС	Л		СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС	Л		СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС	Л		СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС	
Тема 1. Соціологія як наука про суспільство	14	2	2			10							10	2					8					
Тема 2. Історія соціології. Становлення та основні етапи історичного розвитку	15	4	4			7							8	2	2				8					
Тема 3. Соціологічна теорія суспільства	13	4	2			7							8	2	2				8					
Тема 4. Особистість у системі соціальних зв'язків	11	2	2			7							8	2	2				8					
Тема 5. Девіантна поведінка та соціальний контроль	11	2	2			7							8		2				8					
Тема 6. Етносоціологія	11	2	2			7							8		2				8					
Тема 7. Соціологія сім'ї та шлюбу	11	2	2			7							8	2					8					
Тема 8. Соціологія масових комунікацій	11	2	2			7							8						8					
Тема 9. Економічна соціологія як наука	11	2	2			7							8						8					
Тема 10. Організація та проведення соціологічного дослідження	27	6	8			13							16	2	2				16					

Тема дисципліни	Обсяг у годинах																							
	денна форма										заочна форма													
	повна					скорочена					повна						скорочена							
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі						усього	у тому числі			
Л		СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС	Л		СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС	Л		СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС	Л	СЗ		ПЗ	ЛЗ	СРС	
Усього годин / кредитів ECTS	135	28	28			79						180	12	12			156							

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) І ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

5.1. Теми лекційних занять

Тема дисципліни	Тема лекції	Обсяг у годинах	
		денна форма	заочна форма
Тема 1. Соціологія як наука про суспільство	Соціологія як наука про суспільство	2	2
Тема 2. Історія соціології. Становлення та основні етапи історичного розвитку	Історія соціології. Становлення та основні етапи історичного розвитку	4	2
Тема 3. Соціологічна теорія суспільства	Соціологічна теорія суспільства	4	2
Тема 4. Особистість у системі соціальних зв'язків	Особистість у системі соціальних зв'язків	2	2
Тема 5. Девіантна поведінка та соціальний контроль	Девіантна поведінка та соціальний контроль	2	
Тема 6. Етносоціологія	Етносоціологія	2	
Тема 7. Соціологія сім'ї та шлюбу	Соціологія сім'ї та шлюбу	2	2
Тема 8. Соціологія масових комунікацій	Соціологія масових комунікацій	2	
Тема 9. Економічна соціологія як наука	Економічна соціологія як наука	2	
Тема 10. Організація та проведення соціологічного дослідження	Організація та проведення соціологічного дослідження	6	2
Усього		28	12

Лекційний матеріал доступний у системі дистанційного навчання інституту:
<http://edu.htei.org.ua/course/view.php?id=1008>

5.2. Теми семінарських занять

Тема дисципліни	Тема семінарського заняття	Обсяг у годинах	
		денна форма	заочна форма
Тема 1. Соціологія як наука про суспільство	Соціологія як наука про суспільство	2	
Тема 2. Історія соціології. Становлення та основні етапи історичного розвитку	Історія соціології. Становлення та основні етапи історичного розвитку	4	2
Тема 3. Соціологічна теорія суспільства	Соціологічна теорія суспільства	2	2
Тема 4. Особистість у системі соціальних зв'язків	Особистість у системі соціальних зв'язків	2	2
Тема 5. Девіантна поведінка та соціальний контроль	Девіантна поведінка та соціальний контроль	2	2
Тема 6. Етносоціологія	Етносоціологія	2	2
Тема 7. Соціологія сім'ї та шлюбу	Соціологія сім'ї та шлюбу	2	
Тема 8. Соціологія масових комунікацій	Соціологія масових комунікацій	2	
Тема 9. Економічна соціологія як наука	Економічна соціологія як наука	2	
Тема 10. Організація та проведення соціологічного дослідження	Організація та проведення соціологічного дослідження	8	2
Усього		28	12

Завдання до практичних занять наведено у системі дистанційного навчання інституту:

<http://edu.htei.org.ua/course/view.php?id=1008>

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Організація самостійної роботи студентів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про самостійну роботу студентів Харківського торговельно-економічного-інституту КНТЕУ;

- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з опрацювання та вивчення рекомендованої літератури.
3. Вивчення основних термінів та понять рекомендованої літератури.
4. Підготовка до семінарських занять, дискусій, роботи в малих групах, тестування (тести та завдання наведено у системі дистанційного навчання інституту: <http://edu.htei.org.ua/course/view.php?id=937>).

5. Підготовка з обраної теми доповіді, презентації, проведення власного пілотажного соціологічного дослідження.

6. Контрольна перевірка особистих знань, запитання для самоконтролю.

Питання навчальної дисципліни, які пропонуються для самостійного вивчення:

Тема 1.	1. Соціологія: що вона вивчає.2. Суспільство як об'єкт дослідження соціології.3. Дискусії в суспільній науці про предмет соціології.4. Соціальні закони, категорії та поняття соціології.
Тема 2.	1. Об'єктивні чинники, які обумовили появу нового напрямку наукового знання — соціології.2. Основні соціологічні погляди Г. Спенсера, Е. Дюркгейма, М. Вебера, К. Маркса та інших представників класичної соціології.3. Особливості й етапи розвитку соціологічної думки в Україні.4. Наукові ідеї українських соціологів XIX — початку XX ст.5. Представники новітньої української соціології.
Тема 3.	1. Соціальна мобільність в Україні.2. Загальносоціологічні концепції суспільного розвитку.3. Глобалізація в сучасному світі.
Тема 4.	1. Поняття десоціалізації.2. Проблеми ресоціалізації особистості.3. Теорії соціалізації.
Тема 5.	1. Поняття аномії.2. Поняття делінквентності.3. Проблеми девіантної поведінки та форми девіації в Україні.
Тема 6.	1. Етнос як соціальне явище.

- 2. Різновиди етнічних процесів.
 - 3. Вивчення явищ етнічності сучасною соціологічною наукою.
- Тема 7.
- 1. Соціологічне вивчення сім'ї та шлюбу на сучасному етапі.
- Тема 8
- 2. Проблеми сучасної української сім'ї.
 - 1. Статус мас-медіа в сучасному українському суспільстві.
 - 2. Вплив сучасних ЗМІ на соціальні світові процеси.
- Тема 9
- 1. Роль економічної соціології у вдосконаленні торговельно-економічної сфери нашої держави.
 - 2. Соціологічні дослідження у менеджменті.
- Тема 10
- 1. Етапи та види соціологічного дослідження.
 - 2. Аналіз соціологічної інформації.
 - 3. Роль емпіричних досліджень у сучасному світі та Україні.

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНІ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ

Не передбачені навчальним планом

8. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

8.1. Схема нарахування балів для студентів денної форми навчання

Поточний контроль (максимум 60 балів, мінімум 34)											Підсумковий контроль	Сума
усього	у тому числі за темами											
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10		
60	5	5	5	5	5	5	5	5	5	15	40	100

8.2. Схема нарахування балів для студентів заочної форми навчання

Поточний контроль (максимум 60 балів, мінімум 34)				Підсумковий контроль	Сума
усього	у тому числі за видами активності				
	Підготовка доповіді з мультимедійною презентацією	Тестування	Виконання контрольної роботи		
60	15	15	30	40	100

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для визначення рівня засвоювання студентами навчального матеріалу використовуються такі форми та методи оцінювання:

Поточний контроль:

- для студентів денної форми навчання: оцінювання на семінарських заняттях, поточне тестування, виконання контрольної аудиторної роботи;
- для студентів заочної форми навчання: виконання індивідуальної контрольної роботи, участь у аудиторних заняттях, тестування.

Умовою допуску до підсумкового контролю є виконання програми дисципліни «Соціологія» (відпрацювання всіх практичних занять) і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше 34 балів.

Підсумковий контроль:

- для студентів денної форми навчання: екзамен письмовий;
- для студентів заочної форми навчання: екзамен письмовий.

Організація та проведення контрольних заходів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про оцінювання результатів навчання студентів;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА (ОСНОВНА, ДОПОМІЖНА)

10.1. Основна література

1. Курчаба Т. Соціологія : навч.-метод. посіб. / Тетяна Курчаба. – Львів : ПП Сорока Т. Б., 2015. – 183 с.
2. Лукашевич М. Соціологія: Загальний курс : Підручник/ Микола Лукашевич, Микола Туленков. – Київ : Каравела, 2014. – 407 с.

10.2. Допоміжна література

1. Вступ до соціології : Навчальний посібник / Л. Г. Сокурянська. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 206с.
2. Горпинич О.В., Соціологія масових комунікацій та медіапланування : навчальний посібник / О. В. Горпинич, А. О. Архипова. – Київ : Державний університет телекомунікацій, 2018. – 255 с.
3. Кононов І. Ф. Теоретична соціологія : підручник для студентів вищих навчальних закладів: у 2 т. / І. Ф. Кононов. – Луганськ : В-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013. – Т.1. Соціальність та її форми. – 576 с.; Т.2. Сучасні суспільства: структури та процеси. – 336 с.
4. Лукашевич М. П. Соціологія сім'ї: теорія і практика : навч. посібник. – Київ : ПТК ДСЗУ, 2012. – 186 с.
5. Перегуда Є. В. Соціологія : навчальний посібник / Є. В. Перегуда та ін. – Київ : КНУБА, 2012. – 140 с.
6. Соціологія : навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів – 2-ге вид., доопр., доп / за заг. ред. В. І. Докаша. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 448 с.
7. Соціологія соціальної роботи: теорія та практика : Підручник. – Ужгород : ТОВ «РІК-У», 2018. – 232 с.

11. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. Безкоштовна електронна бібліотека з соціології [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://journals.sagepub.com/action/showPublications>–Станом на 20.08.18. – Назва екрану.

2. «Вісник Національного технічного університету України «Політологія. Соціологія. Право» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://visnyk-prsp.kpi.ua>– Станом на 20.08.18. – Назва екрану.

3. Конспекти лекцій з соціології [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://studme.com.ua/sotsiologiya/default.htm>– Станом на 20.08.18. – Назва екрану.

4. Сайт Українського центру політичного менеджменту [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.politik.org.ua/>– Станом на 20.08.18. – Назва екрану.

5. Сайт Інституту стратегічних оцінок (ІСО) при Президентському фонді Леоніда Кучми «Україна» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kuchma.org.ua/ico/monitoring/>– Станом на 20.08.18. – Назва екрану.